

Vid Lygnerns strand

Arkeologisk utredning, steg 1

Arkeologisk utredning, steg 1
Fastighet Flohult 2:2
Sättila socken, Marks kommun
Philip Blomqvist
Lödöse museum/Förvaltningen för kulturutveckling
Rapport 2022:23

Vid Lygnerns strand

Arkeologisk utredning, steg 1

Arkeologisk utredning steg 1
Fastighet Flohult 2:2 m.fl.
Sätila socken, Marks kommun
Philip Blomqvist
Lödöse museum/Förvaltningen för kulturutveckling
Rapport 2022:23

Författare Philip Blomqvist

Grafisk form Gabriella Kalmar

Layout och teknisk redigering Astrid Lennblad

Omslagsbild Fotot visar En övervuxen gärdesgård vid utkanten av Hagmarken i utredningsområdets södra del. Foto taget av Anna Beckman.

Lödöse museum/Förvaltningen för kulturutveckling

Museivägen 1

463 71 Lödöse

tel. 010-441 43 80

www.lodosemuseum.se

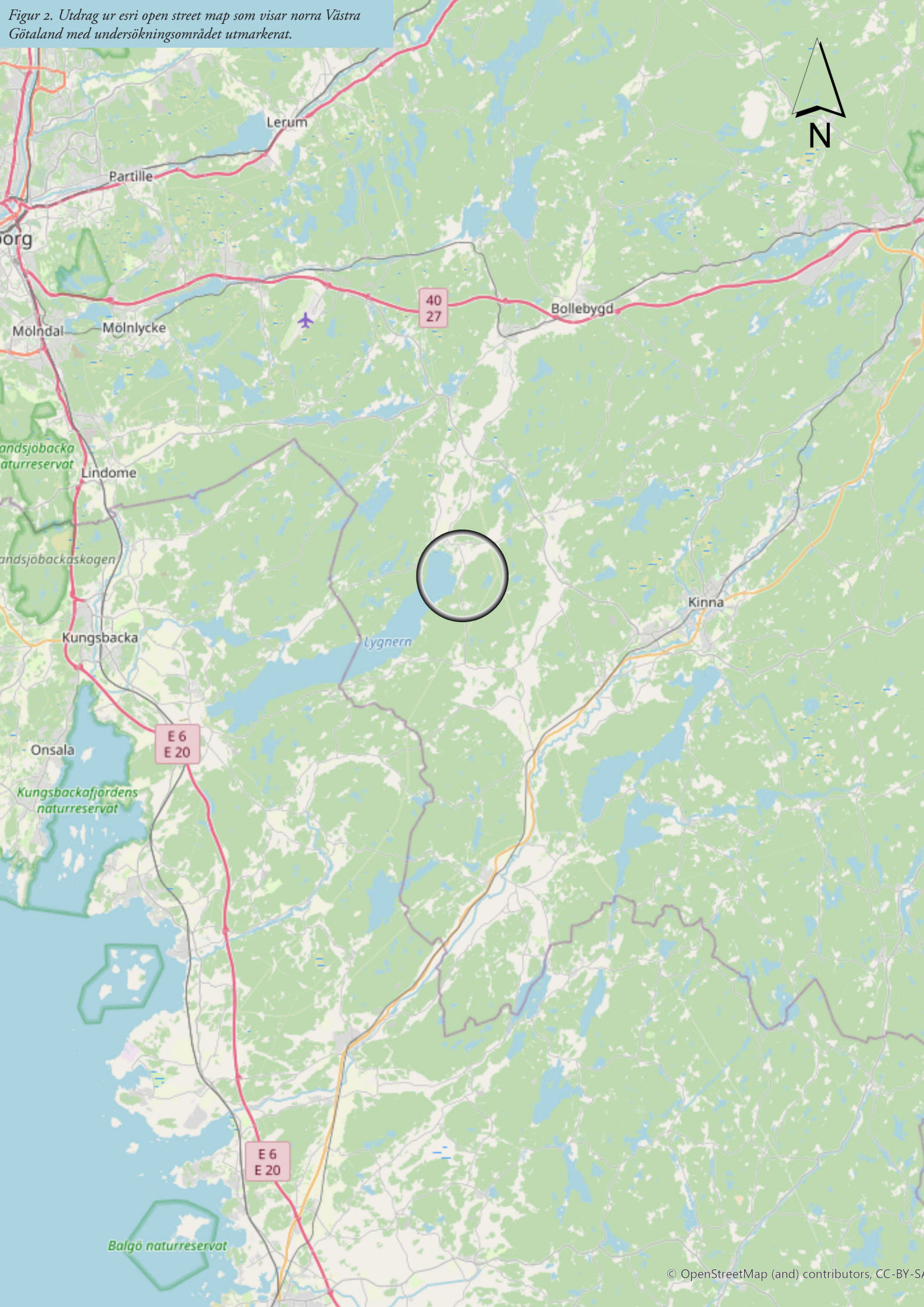
Innehåll

Sammanfattning	10
Inledning.....	10
Syfte och metod	10
Landskap och fornlämningar	10
Resultat.....	10
Boplatsläge 1.....	10
Boplatsläge 2.....	10
Boplatsläge 3.....	11
Förslag till åtgärder.....	11
Referenser.....	12
Otryckta källor.....	12
Tekniska och administrativa uppgifter	13

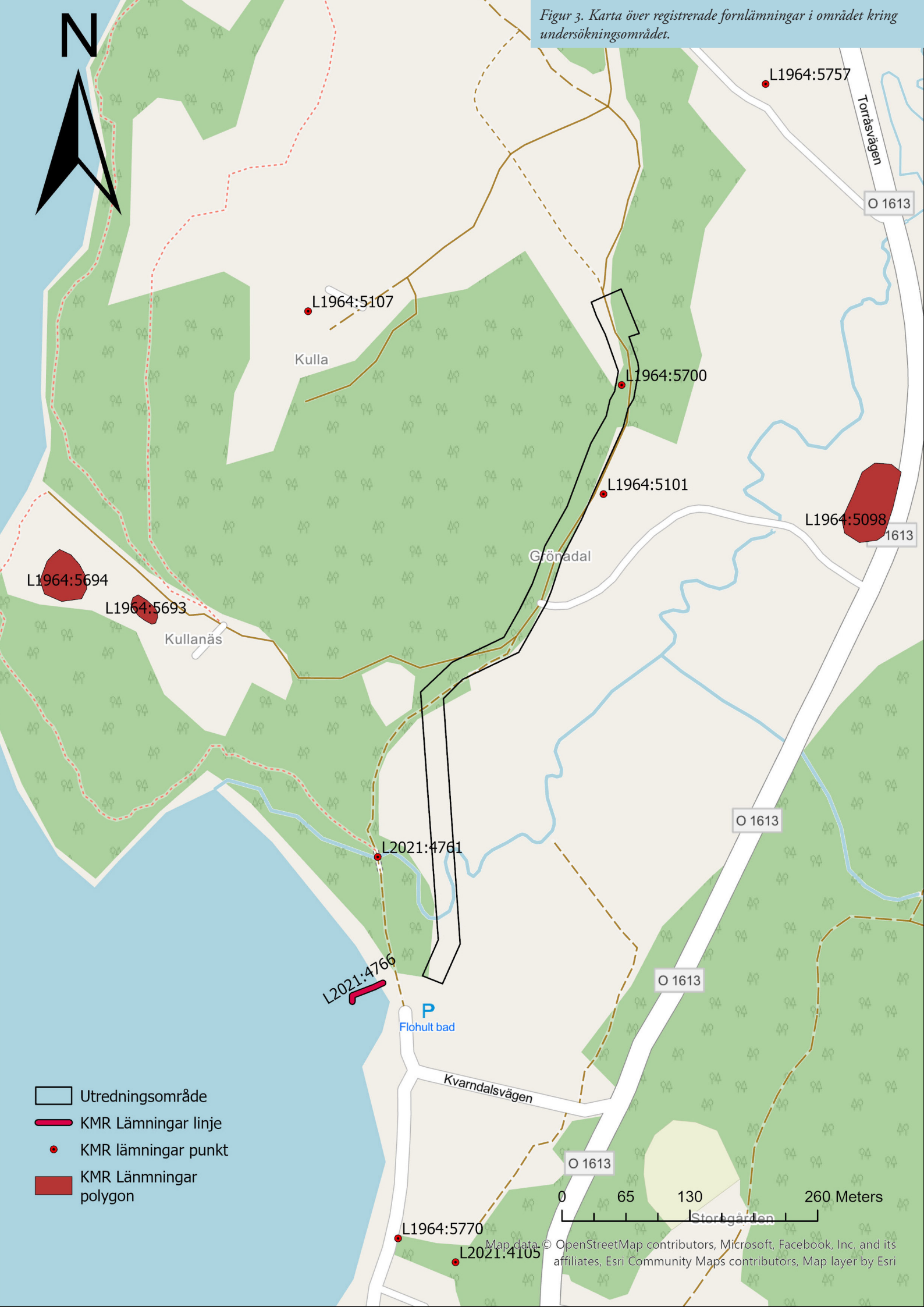
Figur 1. Utdrag ur esri national geographic map som visar Västra Götaland med undersökningsområdet markerat.

Figur 2. Utdrag ur esri open street map som visar norra Västra Götaland med undersökningsområdet utmarkerat.

Figur 3. Karta över registrerade fornlämningar i området kring undersökningsområdet.

Figur 4. Karta över potentiella boplatslägen inom utredningsområdet.

Sammanfattning

Utredningen resulterade i att tre potentiella boplatslägen kunde identifieras. Inga övriga lämningar påträffades i samband med inventeringen. Två av de påträffade boplatslägena (1 och 3) är endast inmätta utifrån dess topografiska egenskaper medan boplatsläge 2 ligger i direktanslutning till en fyndplats av förhistorisk flinta. Kombinationen av det topografiska läget och fyndplatsen av förhistorisk flinta gör att Lödöse museum anser att boplatsläge 2 har störst potential för vidare utredning.

Inledning

Förvaltningen för kulturutveckling har på uppdrag av länsstyrelsen i Västra Götalands län (diarienummer 431-2906-2022) genomfört en arkeologisk utredning, steg 1, med anledning av planerad exploatering inom fastigheterna Flohult 2:2, Sätilla 2:4 och Sätilla 2:13 i Marks kommun. År 2020 genomförde Förvaltningen för kulturutveckling en förstudie som resulterade i att potentiella förhistoriska boplatslägen kunde identifieras. Inga kända fornlämningar fanns dock inom den dåvarande sträckningen för den planerade ledningen (Håkansdotter 2020).

Syfte och metod

Syftet med den arkeologiska utredningen var att ta reda på om fornlämningar berörs av planerat arbetsföretag.

Undersökningsområdet inventerades under en halv arbetsdag i mitten av juni år 2022. Påträffade topografier av arkeologiskt intresse mättes in digitalt med hjälp av GPS-utrustning kopplad till nätverks-RTK i koordinatsystemet Sweref 99 TM. Inmätningarna har därefter bearbetats med hjälp av ArcGIS. Fältbeskrivningar gjordes i programvaran Arkeo. Fotografering skedde löpande vid undersökningens samtliga moment. Vidare utfördes en genomgång av historiskt kartmaterial över platsen.

Landskap och fornlämningar

Utredningsområdet sträcker sig i nordost–sydvästlig riktning från Flohult vid Lygnerns östra strand till Blåsås och är beläget cirka två kilometer söder om tätorten Sätilla. Området karaktäriseras i södra delarna av lågt liggande ängsmark som till stora delar är vattenpåverkad av bäcken som rinner genom områdets södra del. I

den norra delen är området mer kuperat och en bergås löper längs med områdets nordvästra ände.

Området har sedan tidigare endast en känd lämning (övrig kulturhistorisk lämning) i kulturmiljöregistret som består av ett gränsmärke (LI964:5700). Registrerade boplatser finns inom en 500 meters radie utifrån utredningsområdets mitt (LI964:5098, LI964:5694 och LI964:5069) därtill dessutom en fyndplats (LI964:5101) strax utanför utredningsområdet.

Resultat

Vid fältinventeringen kunde tre delområden som har potential för fortsatt utredning identifieras, se figur 4. Dessa utgörs av lägen vars närhet till fyndplatser och topografi anses kunna utgöra förhistoriska boplatslägen. Ett flertal gårdesgårdar observerades men samtliga utgör aktiv gräns och har därför inte dokumenterats i samband med utredningen. Vid överblick av historiskt kartmaterial påträffades inget av möjligt antikvariskt intresse inom området.

Boplatsläge 1

Läget mäter 118×22,5 meter nord–syd och är beläget i låglänt (cirka 16 meter över havet) hagmark strax norr om bäcken i utredningsområdets södra del. Området är något sankt allra närmast bäcken i sydost, läget ligger dessutom i öppet landskap och har inga naturliga skydd i den omgivande topografin. Området är endast inmätt inom utredningsområdet men hagen och det potentiella läget upptar en större yta som breder ut sig ytterligare cirka 50 meter åt väst och cirka 150 meter åt öst.

Boplatsläge 2

Läget mäter cirka 182×22,5 meter nordost–sydväst och är beläget i ett kalhygge cirka 35–38 meter över havet. Läget utgör en plåt mellan ett bergskrön i öster och en brant sluttning i väster, där en modern väg avgränsar området i nordost–sydväst riktning. Fyndplats LI964:5101 (fynd av flintkärna 1918) vittnar om förekomst av förhistorisk flinta i direkt anslutning till det potentiella boplatsläget.

Figur 5. Boplatsläge 2 foto från sydost. Foto: Anna Beckman.

Boplatsläge 3

Läget mäter cirka 47,9×16,5 meter och är beläget i tät skogsmark cirka 45 meter över havet. Platåläget och närheten till fyndplatsen L1964:5101 kan vara skäl till vidare utredning.

Förslag till åtgärder

Förvaltningen för kulturutveckling anser att närheten till registrerade fynd- och boplatser visar att närområdet är rikt på förhistoriska lämningar. Vidare utredning skulle därför vara vetenskapligt motiverad, i synnerhet av boplatsläge 2 som ligger i direkt anslutning till L1964:5101.

Referenser

Håkansdotter, Lina (2020) Arkeologisk förstudie inför VA-ledning genom Blåsås, Flohult och Dyrenäs, Marks kommun Förvaltningen för kulturutveckling, Västra Götalandsregionen. KU arkeologisk rapport 2020:50

Otryckta källor

Riksantikvarieämbetets Kulturmiljöregister (KMR).
[2022-08-05]

Tekniska och administrativa uppgifter

Lst dnr: 431-2906-2022

Förvaltningen för kulturutveckling projektnr: 15053

Län: Västra Götalands län

Kommun: Mark

Socken: Sätla

Fastighet: Flohult 2:2 m.fl

Koordinater: Koordinat (N, E): 6 378 721, 346 961

Koordinatsystem: Sweref 99 TM

Uppdragsgivare: Marks kommun

Ansvarig institution: Lödöse museum/Förvaltningen för kulturutveckling

Projektledare: Philip Blomqvist

Fältpersonal: Anna Beckman och Philip Blomqvist

Fältarbetstid: 2022-06-15

Fälttimmar: 8 timmar, en halv dag fördelat på två arkeologer

Arkiv: Regionarkivet, Vänersborg.

Fynd: Inga fynd omhändertogs

